

Forum for nærings- og samfunnsutvikling

v/leder Rune Hagestrand

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Innsatsområder:

Legge til rette for politisk og administrativt samarbeid og samhandling om nærings- og samfunnsutvikling.

Skape god dialog og informasjonsflyt mellom regionale og kommunale styringsnivåer.

Dele gode tiltak og bidra til synergier mellom kommunene.

Initiere og gjennomføre relevante utviklingsprosjekter, samt bistå interkommunale aktører i prosjekter av regional betydning.

Samordne regionale interesser overfor fylkeskommunen, staten og andre organer.

Styrke arbeidet med utvikling av regionens infrastruktur.

Bygge og ivareta regionale nettverk samt være proaktiv i nasjonale lokaliseringsprosesser.

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Gjennom forumet samordner kommunene regional utvikling, styrker dialogen og bygger nettverk for å fremme felles nærings- og samfunnsinteresser.

Vi møtes ca. en gang pr måned

Bildet: Fra forumets nylige møte i Tvedestrand med omvisning hos TENK InnovasjonsLab

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

ØSTREGIONEN NÆRINGSFORENING

Agder Sparebank

AGDER Fylkeskommune

/. FRAMOVERLENT

NÆRINGSKONFERANSEN ØST I AGDER

Strategisk plan 2024-28

Satsingsområder:

- Omdømme
- Næringsareal
- Mobilitet
- Bolig- og bostedsattraktivitet
- Kompetanse

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

under revisjon

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

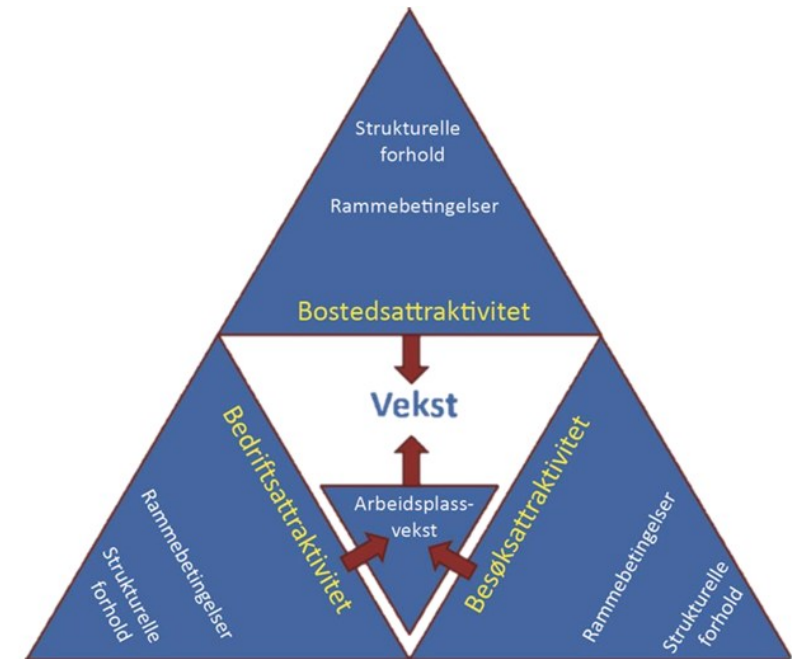

Revisjon

Strategisk plan for Østre Agder næringsforum 2026-30

1. Etablert en gruppe: Einar Brønland, Kåre Andersen, Siri Asdal og Anne Torunn Hvideberg
2. Gjennomført to møter
3. Presenteres for næringsforum før sommeren

Tar utgangspunkt i
attraktivitetspyramiden
(fra Telemarksforskning)

Attraktivitetspyramiden, Telemarksforskning

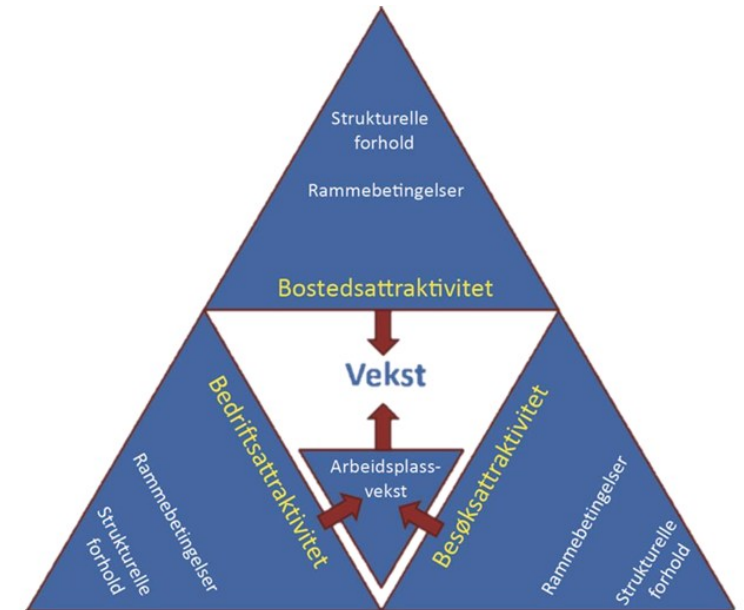

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Strategisk plan 2026-30

- Områder/tema videreføres og «koples inn» i pyramiden
- Løfter opp reiseliv som egen satsing
- For hver av områdene
  - Kommunens oppgaver
  - Regionens oppgaver med strategi og handlingsplan

Attraktivitetspyramiden, Telemarksforsking

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Strategisk plan 2026-30

Attraktivitetspyramiden handler om tre hovednivåer

- Besøksattraktivitet (reiseliv, omdømme)
- Bedriftsattraktivitet (næringsareal, kompetanse, mobilitet)
- Bostedsattraktivitet (bolig, tjenester, livskvalitet)

Regional strategi kan for eksempel koble disse slik

- Bedrifter skaper arbeidsplasser → styrker bostedsattraktivitet
- Bostedskvalitet tiltrekker kompetanse → styrker næringsliv
- Reiseliv og omdømme bygger stolthet og synlighet → styrker begge

Strategisk plan 2026-30

Kompetanse

Bolig og Bostedsattraktivitet

Mobilitet

Næringsareal

Omdømme

Reiseliv

Mobilitet

- ✓ Diverse møter med AKT og fylkeskommunen
- ✓ Politikere i samferdselskomiteen koplet på, men forslaget forsvant i budsjettforhandlinger
- ✓ Følges opp videre mht neste års budsjett og innspill til AKT

- ✓ Ellers:
  - ATP planen fra 2019 er sentral
  - Budsjetter strammes inn – må tenke smartere
  - Boreal Buss ønsker endring

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Mobilitet

«med innbyggere bosatt i hele regionen, stilles nye krav til kollektivtilbud. Flere mennesker uten egen bil vil øke behovet for miljøvennlige transportløsninger»

Planprosesser – næringsområder

Kommunedrevne prosesser (Osedalene Sydøst, Eyde Material park) eller Østre-Agder i felleskap (Jordøya Tomteutvikling AS)

- Kommunen rydder offentlig side og leverer ferdig regulert areal
- Utfordring: Kostbart og risikofyllt uten sikker etablerer eller tett markedsdialog

Investordrevne prosesser (Bøylestad Energipark m.fl.)

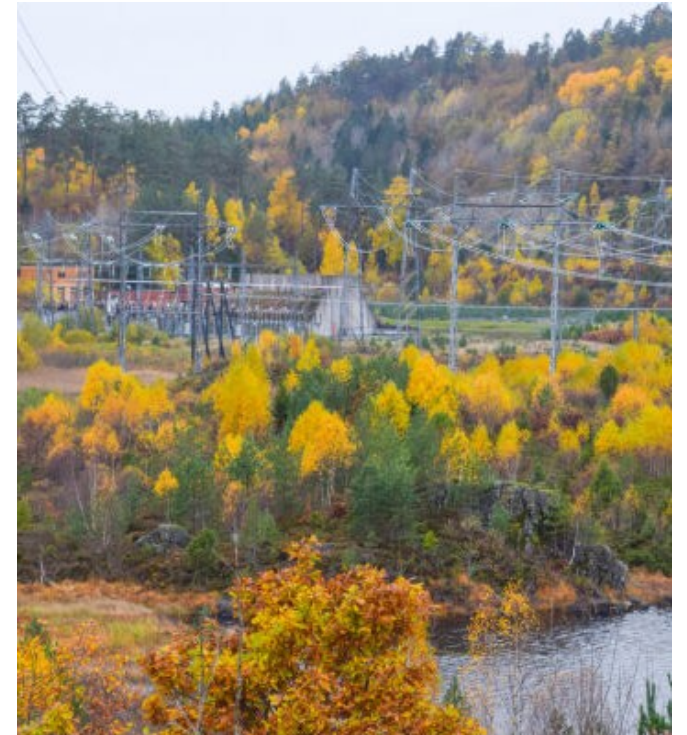
- Skreddersys til etablerers behov
- Utfordring: Mange runder, nye krav og svakt koordinert planforum gir «kafkapreg» for industriell investor

Felles utfordring

- Sektormyndigheter ivaretar egne hensyn isolert, men få taler næring
- Manglende utviklingsperspektiv og tunge og lite gjennomførbare prosesser
- En «vegg» av motstand i planforum

Tiltak

- Etablere en tydelig utviklingsstemme i planforum (spesielt fra fylkeskommunalt og statlig nivå)
- Næringsperspektivet må ha en fast plass i planforum og representert fra Fylket – ambassadør for vekst og utvikling

Hovedfunn i boligprosjektet:

- Dyrt å bygge (60-66.000 kr/m²)
- Dyrt å drive lønnsom utleie
- Noen virkemidler i Husbanken demper noe
- Sett på modulbygg (35.000 - 45.000 kr/m² + mva)
- Befaring til Kongsberg og Tønsberg mai 2026

Bolig- og bosteds- attraktivitet

«for å lykkes med de store industrisatsingene må regionen fremstå attraktiv og rigges for vekst med endrede krav til boliger, infrastruktur og kulturtilbud»

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Eksempel fra Kongsberg

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

1. **Vekst i Sør**

2. **Tiltrekke oss store arrangementer**

Omdømme

« Østre Agder skal være kjent som et attraktivt sted å bo, arbeide, investere og besøke »

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Vekst i Sør

Fra «Sørlandet = sol og sommer»

👉 til «Agder = kule jobber og karrieremuligheter»

Felles mobilisering på tvers av:

- Næringsliv
- Offentlig sektor
- Akademia

Utfordring:

- Kamp om arbeidskraften
- Lav kjennskap til mulighetene i regionen

Mulighet:

- Sterke fagmiljøer innen teknologi, industri, finans og offentlig sektor
- Høy livskvalitet + spennende karrierer

Neste steg:

En langsiktig satsing for hele Agder

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Tiltrekke oss store arrangementer

Samarbeid med Visit Sørlandet

Mandat:

- Stimulere til helårsturisme og geografisk spredning.
- Primært jobbe med arrangementer som er større en én enkelt aktør kan håndtere

Mulighet:

- Skape økonomiske og samfunnsmessige verdier for en destinasjon
- Øke helårsaktivitet
- Høyere verdi pr.dag pr.gjest enn ferie/fritid

Neste steg:

Signere intensjonsavtaler med næringslivsaktører, Arendal og Grimstad kommune, kulturhus

Utdanningsnivå i regionen!

Behov for innsats både på lang og kort sikt!

- arbeidskraftreserve
- studiekompetanse – klargjøre flere

UiA langtidsplan for fleksible utdanninger – samarbeid med regionene

Sykepleie fra H27

Foreslår opptak av 40 studenter på deltid annethvert år øst og vest. Høst 2027: Opptak til kull som starter i Agder øst/ Grimstad

- Barnehagelærer og Vernepleie pågår i regionen

Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Ung Løft - Spor tre- inkluderingsløft gjennom arbeidsliv

Southwest – kontakt med næringsliv - rekruttere og beholde

Kompetanse

«tilstrekkelig arbeidskraft med riktig kompetanse er en nøkkelfaktor for å lykkes»

Emigration Expo 21 –22 mars 2026, Utrecht, Nederland

- Ca 16.000 besøkende
- Over 200 utstillere og egen Scandinavian Hall
- Omtrent 80 registrerte seg i Southwest Norway-databasen.
- Oppfølging - alle mottar epost med takk for besøket og oppfordring til å registrere egen CV.
- Mottar deretter nyhetsbrev en gang pr mnd med ledige stillinger.

Prosjekt UngLøft Østre Agder

Spor 3

Inkluderingsløft i arbeidslivet
Møter med næringsforeningene
Avklaringer, deltakelse, samarbeid
NAV/næringsforening, fra 14.april 26

Spor 2

Kvalifiserende møteplass:
Utredning pågår, status
kommer. Sak til
kommunestyrene fremlegges
til fem kommunestyrer før
sommern.

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Hvorfor reiseliv ?

«oppdrag» til næringsforum etter forrige kontaktmøte

- Sammensatt næring – krever systematikk
- Avhengig av regional samhandling
- Fra «råvareleverandør» til foredling, utvikling og salg
- Bevisstgjøring av oppgaver og forventningsavklaringer

En reise består av summen av leveranser og opplevelser, både kommersielle og ikke-kommersielle. Samspillet på tvers av kommersielle og ikke-kommersielle aktører og samfunnet rundt utgjør i sum reiselivets økosystem. Når et ledd i økosystemet ikke fungerer, skaper det utfordringer for andre deler av økosystemet. (Nasjonal reiselivsstrategi)

I tillegg til Dyreparken er skjærgården en av de store driverne for sommerbesøk i Agder. Vår region representerer en stor del av denne skjærgården, i tillegg er Raet nasjonalpark, uthavner og kystkultur drivere for besøk til regionen.

Ofte «synses» det mer enn det «vites» i reiselivssammenheng. Fordi statistikkgrunnlaget for reiselivsmålinger ikke samsvarer med Sørlandets besøk har vi ikke det beste kunnskapsgrunnlaget å jobbe ut fra. Dette ønsker vi å gjøre noe med. Skal vi komme videre må vi definere ett nullpunkt, noen måleparametre og deretter jobbe strategisk mot målet.

Vi ønsker derfor å gi innspill på følgende:

- 1. Fylkeskommunal kontaktperson for reiselivsnæringen i Agder**
  - For å effektivisere VINN planen, peke ut strategisk retning og gjennomføre fellestiltak ønsker vi at AFK plasserer ansvaret for regional utvikling av reiselivsnæringen i sin organisasjon og definerer kontaktperson for henvendelser. Sett fra vårt ståsted er det viktig å ha en kanal inn til det regionale nivå, som deretter kan formidle og samsnakke med nødvendige fagpersoner. Dette er viktig for å kunne se sammenhenger og bidra til en bærekraftig utvikling av næringen i fylket.
- 2. Statistikk, analyse og markeds/hytteundersøkelse**
  - Etablere reiselivsstatistikk for Agder. Kontinuerlig oversikt over definerte parameter. Analyse.
  - Foreta gjesteundersøkelse/markedsundersøkelse av besøkende i regionen. Spesielt med tanke på bruk av hytter i regionen.

Vi får mer fritid, blir mer miljøopplyste, kanskje får vi flere globale utfordringer som gjør at mer ferie og fritid blir benyttet i eget land. Når covid 19 pandemien er over skal vi fremover mot et nytt og mer bærekraftig 2022 og ikke tilbake til 2019. Hvordan utvikler vi nye arbeidsplasser for besøksnæringen? Vi må bruke de store motorene/driverne som Dyreparken og andre opplevelsesprodusenter Canvas, KoteNull, mfl. for å videreutvikle produktene og se nye koblinger for besøksnæringen.

*Innspill til Regionplan Agder 2030,
fra et samlet næringsforum 2021*

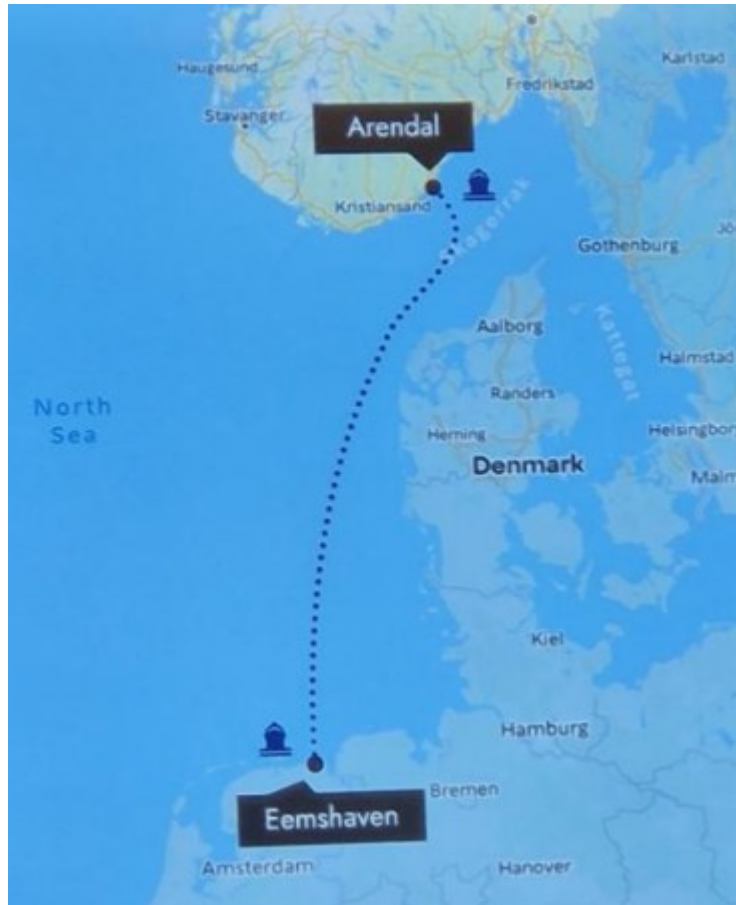
Intern koordineringsgruppe
Kontaktperson
Forum for reisemålsutvikling
Statistikk
Tilskuddsordning

**Dro inn 4 millioner
på hytteturister i
tretoppene i fjor**

Tilskudd fra Agder fylkeskommune «Opplev Agder 2026»

Ny fergeforbindelse Arendal-
Nederland 2028

Prosjekt som skal bygge robuste verdikjeder, styrke vertskap og kompetanse, utvikle regenerative produkter og posisjonere deltakerne og regionen sterkere i markedet.

Grenseløse opplevelser i Østre Agder

Sluttrapport - desember 2025

Amesen & Rhein Utvikling AS

Rapporter og analyser

Regional analyse - Østre Agder

Regional analyse - Utenforskap

Agdertall

Telemarkforskning
REGIONAL ANALYSE

RAPPORTER ARTIKLER METODE ARKIV

Østre Agder

Kapittel 1.1 Befolkningsutvikling

Del 1: Befolkning

- 1.1 Befolkningsutvikling
- 1.2 Fødte og døde
- 1.3 Flytting

Del 2: Sysselsatte

- 2.1 Arbeidsplasser
- 2.2 Pendling
- 2.3 Andel sysselsatte

Del 3: Bostedsattraktivitet

- 3.1 Attraktivitetsmodellen

I dette første kapitlet skal vi be
utviklingen i Østre Agder, fø
tallene er basert på data fra be
til befo

Norge, regionale variasjoner og
ting neste to kapitlene. Alle
å inn på årsaker og drivkrefter
ktivitet.

Mye god statistikk som underlag for saker, utredninger, planer etc

- **Egen næringsmodul**
- **Egen utenforskapsmodul**

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Innsatsområder

- Legge til rette for politisk og administrativt samarbeid og samhandling om nærings- og samfunnsutvikling.
- Skape god dialog og informasjonsflyt mellom regionale og kommunale styringsnivåer.
- Dele gode tiltak og bidra til synergier mellom kommunene.
- Initiere og gjennomføre relevante utviklingsprosjekter, samt bistå interkommunale aktører i prosjekter av regional betydning.
- Samordne regionale interesser overfor fylkeskommunen, staten og andre organer.
- Styrke arbeidet med utvikling av regionens infrastruktur.
- Bygge og ivareta regionale nettverk samt være proaktiv i nasjonale lokaliseringsprosesser.

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Visjon	dele muligheter - skape fremtid.		
Hovedmål	Østre Agder skal være et regionalpolitisk tyngdepunkt for samarbeid om samfunns- og næringsutvikling.		
Satsinger	 POLITISK PÅVIRKNING	 SAMFUNNSUTVIKLING	 NÆRINGSUTVIKLING
Mål	<p>Styrke kommunenes politiske påvirkningskraft gjennom samordning av regionale strategier for å sikre tilgang til virkemidler</p>	<p>Betydelig befolkningsvekst der ingen av de åtte kommunene skal oppleve nedgang i folketall.</p>	<p>Være en næringsvennlig og innovativ region med et sterkt felles arbeidsmarked, ledende på utdanning og kompetanse, og kjent som en attraktiv kultur- og reiselivsdestinasjon</p>
Strategisk retning	<ul style="list-style-type: none"> • Løfte regionen samlet • Jobbe strukturert og strategisk mot regionale og nasjonale beslutningsorgan 	<ul style="list-style-type: none"> • Utnytte hele regionens potensial • Utvikle Østre Agder som en attraktiv og fremtidsrettet region • Tilrettelegge for gode og trygge lokalsamfunn • Bidra til konkurransedyktig infrastruktur og sikker energiforsyning 	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme Østre Agder som en næringsvennlig region og en pådriver for innovasjon • Styrke et felles arbeidsmarked • Videreutvikle Østre Agder som ledende utdannings- og kompetanseregion • Gjøre regionen kjent som en unik kultur- og reiselivsdestinasjon

Takk for oss!

Østre Agder-
samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

